

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Zelený čtvrtek 2020

Před víc než deseti lety jsem našel příběh, který jsem si tehdy i dnes lehce upravil:

Na vzdělávací cestě turisté poznávají kulturu a zvyky českých zemí a zastaví se také na Strahově. Píše se rok 2220. Vstoupí do staré budovy kostela. Kustodka jim vykládá: *Stojíme v starém románském kostele – bazilice Nanebevzetí Panny Marie, před mnoha sty lety byl tento kostel pýchou jednoho společenství, jmenovali se premonstráti. Scházeli se zde denně k modlitbám, zejména o nedělích i s ostatními lidmi z okolí, podle tisícileté tradice. Ale ve 21. století zájem o řád ustal a v dalším století byl kostel zavřen. Někteří lidé si zbudovali svoje malé svatostánky, někteří se ještě dál setkávali v malých skupinách. Dnes po nich nemáme žádné stopy. Aby se kostel a klášter zachránil, stát jej daroval památkovému ústavu a dnes slouží jako muzeum.*

V této budově vidíte mnoho soch a obrazů takzvaných svatých a andělů, kteří sloužili lidem té doby jako patroni a vzory pro jejich život. Poslední kniha o svatých byla napsána asi před 150 lety.

Skupinka pokročila dopředu a provázející otevřela trezor a vytáhla černou škatuli. Otevřela ji před zvědavými pohledy turistů. Ze škatule vytáhla zlatý, kameny vykládaný pohár.

„Tento pohár, dámy a pánové, spolu s miskou, byly nejdůležitější předměty při jejich bohoslužbách. Říkali jim kalich a patena. Dokonce měli zřízen vlastní stav tzv. kněze, kteří předsedali jejich shromážděním. Dávali jim pít z tohoto kalicha a ukazovali kousek bílého chleba. Poslední z nich utekl v roce 2115.

Turisté se dali na odchod. Jeden mladý muž zůstal stát a ptá se provázející, která mezitím schovává kalich s patenou: *„Mohla byste mi o těch věcech a o slavení křesťanů říct víc? – To musíte, milý pane, navštívit historické oddělení university. Anebo někde prý na Šumavě stojí jakýsi klášter, kde pravděpodobně pár starých mnichů slaví bohoslužbu podle tehdejšího ritu.*

Mladík klášter vyhledal a navštívil. V klášterním kostele slyšel zpěvy, které nikdy live neslyšel, kolem stolu viděl v bílém rouchu stát muže v bílých oděvech. Na stole znovu uviděl již známé předměty – kalich a patenu. Starý kněz pozvedl bílý chléb a říkal slova: *Vezměte a jezte, toto je mé tělo.* Pak vzal kalich a říkal: *Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás a za všechny na odpuštění hříchů. Toto je smlouva nová a věčná. To konejte na mou památku.* Všichni se uklonili, vše bylo konáno s náležitou úctou.

Nevěděl sice nic, co je to za chléb, ale pochopil, že to nemůže být nic obyčejného, a že na tomto chlebu závisí život těch starců. Nevěděl nic o nové smlouvě, ale pochopil, že se tito starci modlí nejenom za sebe, ale také za všechny, kteří o Kristu nic nevědí. Že se nezamlčuje hřích a vína. Dojala ho slavnostnost, při které nebylo cítit stopu po resignaci.

To konejte na mou památku. Nešlo mu do hlavy, jak mohli lidé na toto znamení zapomenout. A rozhodl se, jít hlouběji po tajemství chleba a vína...

Nechceme zapomenout! Slavíme večer, kdy církve začíná slavit velikonoční triduum. Slavíme večer plný protikladů: slavíme památku Pánovy Paschy. Ustanovení Eucharistie, ustanovení kněžství. Slavíme památku lásky, kterou nás Pán miloval až k smrti. Slyšíme pozvání na hostinu a také pozvání ke službě otroka. Dnes se zjevuje láska bez krajnosti a mezí i sebeláska, která si nechá vyplatit 30 stříbrných. Dnes je radost tak veliká, že církve zpívá gloria a nechá zvonit zvony, a smutek tak hluboký, že jí píseň mlkne na rtech. Připomínáme si Ježíšův strach v Getsemanech. Jeho opuštěnost a nepochopení. Učedníci se ještě před svátky předtím baví,

kdo z nich je největší, chtějí první místa. A Ježíš? Nemá ani to místo. Jeho život byl darem, stal se chlebem, aby se mohl rozdat ostatním.

Abychom správně chápali Eucharistii – dal nám jako její výklad – znamení mytí nohou, které je magna charta křesťanství. Abychom pochopili, co vykonal. Příklad lásky, když on Pán a Bůh koná službu otroka. Svátost lásky, solidarity, smíření. Následovat ho znamená stávat se chlebem a vínem pro druhé

Před pár týdny jsme si ani ve snu nedokázali představit, že budeme takto slavit bohoslužby i Velikonoce v prázdné bazilice. Podobně jako ti mniši v příběhu. Dnes bez mytí nohou, z hygienických důvodů, bez fyzicky přítomných věřících jenom v našem společenství. S o to větší intenzitou můžeme za sebe prosit a toužit po důvěře, odvaze a radosti, kterou může dát jedině Bůh.

Nejenom ze samotného chleba žije člověk

Nejenom ze samotného těla, duše, milosti

Nejenom z bible, nejenom z novin, nejenom z církve, pokroku, nejenom z tradice

Nejenom z ducha, nejenom z mystiky

Nejenom z faktů, nejenom z materie, nejenom z člověka žije člověk

Nejenom ze sebe sama žije člověk, ale z každé ruky, která je mu podána

Nejenom ze sebe žije člověk, ale z každého anděla, se kterým se setká...